

Hur skall SYV i hemkommunen kunna genomföra fördjupad kartläggning i "alla/många" branscher - skriva intyg. Bör inte intyg skrivas av en yrkeslärare? Någon med specifik yrkeskompetens.

Svar: Arbetet med kompetenskartläggning och kompetensbedömning kan ske på flera sätt och gränssnittet mellan kartläggning och bedömning kan också variera beroende på yrkesområde. Bedömningen av en individs kunnande mot kunskapskrav / kompetensstandard bör ske av en yrkeslärare eller någon med motsvarande kunskap.

Den inledande kartläggningen kan fungera om tid till detta anslås. Om den fördjupade kartläggningen ska ha ett värde krävs ganska mycket av kunskap hos kartläggaren. Hur omfattande är SYV-utbildningen inom kartläggning inför validering?

Svar: Utifrån den kunskap vi har idag om SYV- utbildningarnas innehåll så har validering ett begränsat utrymme.

Vilka krav på utbildningsanordnare kommer ställas på kompetens hos dem som utför validering - alltså vilken kompetens ska de som utför valideringen ha för att säkerställa ett korrekt tillvägagångssätt, rättssäkert och tillförlitliga resultat?

Svar: Samma krav som ställs på utbildningsanordnare för att bedriva yrkesutbildning gäller för att bedriva validering.

Exakt vilken roll tar regionerna i förhållande till de kommunala organisationerna?

Svar: I regeringens skrivelse Nationella strategin för hållbar regional utveckling i hela landet 2021-2030 (skr.2020/21:133) framgår att en väl fungerande kompetensförsörjning möjliggör den omställningen på arbetsmarknaden som krävs för att nå en hållbar regional utveckling och ett konkurrenskraftigt näringsliv. Regeringen anser att validering är ett viktigt verktyg i det regionala kompetensförsörjningsarbetet och delar Valideringsdelegationens bedömning att regionerna har en roll i att driva, samordna, stödja och öka kunskapen bland aktörer när det gäller validering. Inom Valideringslyft har samverkan mellan flera aktörer varit värdefullt för att både sprida kunskap om validering, men det finns behov av samordning. Det är framförallt mellan Komvux och branscher, men även med andra aktörer såsom Arbetsförmedlingen, Universitet/högskola, Folkbildning och omställningsorganisationer. Regionens roll är främst att skapa mötesplatser för att denna samordning ska komma till stånd, men även bli en brygga/kontakt gentemot nationella myndigheter.

Kommer någon form av finansiering/stöd till kommuner/regioner att implementera branschvalideringar?

Svar: Kommunerna kommer kunna söka statsbidrag för kartläggning och validering 2022 med syfte att stimulera utvecklandet av kartläggning och validering inom ramen för yrkesutbildning inom kommunal vuxenutbildning för att öka antalet valideringar som genomförs och därigenom förbättra möjligheterna för studerande att genomgå kompletterande utbildning.

Regionerna kommer att ha möjlighet att söka finansiering/medel (totalt 60 miljoner) hos Tillväxtverket för 2022-2024 för fortsatt bygga effektiva regionala struktur för validering (Ansökan kring innehåll kommer under maj 2022)

BOSS och Valideringslyft har inom ramen för sina projekt genomfört spridningsaktiviteter samt arenor för regioner och branscher i syfte att skapa förutsättningar till fortsatt utveckling och samarbete.

Innebär detta att personer i en bransch med brist på personal, inte kommer kunna ta del av omställningsstödet? Eftersom de i kraft av sitt nuvarande yrke redan har en stark ställning på arbetsmarknaden? Kommer detta kunna underlätta yrkesväxling?

Svar: Det beror helt på vilken utbildning som söks, det kommer göras en individuell bedömning. Om det finns särskilda skäl, får omställningsstudiestöd lämnas även utan beaktande av arbetsmarknadens behov. Särskilda skäl att bevilja omställningsstudiestöd, trots att utbildningen syftar till ett yrke för vilket det råder hård konkurrens eller överetablering, bör kunna vara att det i det enskilda fallet finns omständigheter som gör det sannolikt att utbildningen kan leda till en ny anställning eller betydligt ökad anställningsbarhet.

Cecilia Marklund, Utbildningsdepartementet

Andreas Bokerud, Utbildningsdepartementet

Kan man få studiemedel/omställningsstöd för en validering?

Svar: Omställningsstudiestöd kan lämnas för validering inom ramen för en utbildning och som orienteringskurs inom kommunal vuxenutbildning (komvux). I det ordinarie studiestödssystemet ger deltagande i validering, praktik och VFU rätt till studiemedel om aktiviteterna omfattas av den kursplan eller motsvarande som gäller för utbildningen. Regeringen bedömer att motsvarande bör gälla för omställningsstudiestödet.

Cecilia Marklund, Utbildningsdepartementet

Andreas Bokerud, Utbildningsdepartementet

Kommer det att finnas en åldersgräns för omställningsstudiestödet?

Ja, förslaget innebär att omställningsstudiestöd i form av lån ska kunna lämnas längst till och med det år den studerande fyller 60 år. Omställningsstudiebidrag ska dock också kunna lämnas under högst 10 veckor fr.o.m. det år den studerande fyller 61 år och längst t.o.m. det år den studerande fyller 62 år under förutsättning att den har minst 10 veckor kvar att använda av sitt omställningsstudiebidrag.

Cecilia Marklund, Utbildningsdepartementet

Andreas Bokerud, Utbildningsdepartementet

Behörighetsprov är bra men är kanske inte validering i ordets rätta bemärkelse. Valideringsdelegationen identifierade validering inom universitet och högskolor som ett prioriterat område och ett av delegationens delbetänkande behandlade endast detta, med flera viktiga förslag. Förutom de särskilda uppdrag som ni nämnde där validering kan sägas ingå, när kan vi förvänta oss förslag från regeringen som gäller validering generellt inom högskolan?

Ett antal av delegationens förslag i delbetänkandet "Validering i högskolan- för tillgodoräkning och livslångt lärande" bereds fortsatt i Regeringskansliet. Det går inte att lämna någon närmare tidsplan i dagsläget.

Cecilia Marklund, Utbildningsdepartementet

Andreas Bokerud, Utbildningsdepartementet

Fråga till FEI. Hur kartlägger de den studerandes erfarenhet till en utbildning?

Svar: Först ber vi den sökande att göra en egen kompetenskartläggning med hjälp av ett formulär som MYH utarbetat. Ju mer detaljerat underlag vi får, med avseende på tidigare utbildning och yrkeserfarenhet, desto bättre. Därefter genomför vi en intervju med den sökande. Intervjun syftar till att identifiera sådant kunnande som inte låtit sig fångas i

kartlägningsformuläret, men också till att bedöma relevansen i förhållande till utbildningens lärandemål. Bedömningen kan även innehålla andra moment såsom tester och referenskontakter. Vilka bedömningsmetoder som används, utöver intervjun, beror dels på vilka lärandemål som den reella kompetensen prövas mot och dels på individens förutsättningar att verifiera sitt kunnande.

Mikael Weimarck, Företagsekonomiska Institutet

Hur ser arbetet ut med att sätta svenska branschkrav i relation till branschkrav i andra länder? På det akademiska området t ex, kan ju UHR bedöma en gymnaseutb. eller högre utbildning mot svenska krav, ved det motsvarar i Sverige. Men hur ser det ut inom branschmodellerna?

Svar: Yrkesroller och yrkesutbildningar skiljer sig en hel del åt mellan olika länder, vilket ger tämligen stora utmaningar när det gäller ekvivalering av yrkeskvalifikationer. Det är en av anledningarna till att EU har ett yrkeskvalifikationsdirektiv som säger att om man är behörig i ett yrke i ett EU-land så ska man kunna arbeta i det yrket även i andra EU-länder. Det finns dock vissa yrkeskvalifikationer som är internationella, till exempel svetscertifikat och Svetskommissionen har också matchande branschmodeller för validering. En bransch som har tagit fram en europeisk valideringsmodell är underhållsteknikbranschen. I den modellen kan man validera mot gemensamma branschkrav på flera olika språk.

Förtydligande till er som kommenterat SYVs arbete, det som nämndes var om jag hörde rätt översiktlig/inledande kartläggning (det arbetar vi med redan idag åtminstone delvis), fördjupad kartläggning görs normalt av yrkeslärare och andra bedömare. Så det bör inte bli någon större skillnad från hur det är idag?

I propositionen förs ett resonemang om att det kan vara lämpligt att den inledande kartläggningen genomförs av studie- och yrkesvägledare, men det är upp till kommunen att bestämma hur genomförandet ska gå till. Intentionen i propositionen är inte att förändra hur kartläggning och validering görs i dag.

Besvarat av tjänstemän på Utbildningsdepartementet

Som flera nämnt, urvalsreglerna till Komvux kvarstår - visserligen justerade sommaren 2021 men det är fortfarande främst personer som saknar gymnasial utbildning som kan antas, hur ska då t.ex. en elektriker (nämnt exempel) kunna yrkesväxla inom reguljär utbildning? Trots goda valideringsmöjligheter. De flesta av dem har redan gymnasial utbildning. Kommunerna behöver då betydligt starkare ekonomi om även personer med längre utbildning ska kunna antas till yrkespaket inom Komvux. (Privat utbildning kan förstås finnas men då är finansieringsfrågan en helt annan både vad gäller studieavgifter och normalt inget csn).

Den s.k. prioriteringsregeln i skollagen har ändrats så att de med störst behov av utbildning prioriteras i kommunal vuxenutbildning på gymnasial nivå och kommunal vuxenutbildning som särskild utbildning på gymnasial nivå.

Om sedan ett urval måste göras gäller en prioriteringsordning på så sätt att företräde ska ges, i den ordning som anges nedan, till den sökande som har störst behov av utbildning på grund av att den sökande;

1. önskar fullfölja studier som den sökande har påbörjat enligt en upprättad individuell studieplan,
2. inte har uppnått kraven för en gymnasieexamen eller genomgått någon utbildning som motsvarar utbildning i gymnasieskolan,
3. är eller riskerar att bli arbetslös,
4. behöver utbildningen för pågående yrkesverksamhet, eller
5. behöver utbildningen för planerat yrkesval.

Regeringen har under mandatperioden utökat statsbidraget för regionalt yrkesvux för att ge fler tillgång till denna utbildning.

Besvarat av tjänstemän på Utbildningsdepartementet